

Obnova zřícené části mostu byla dokončena 19. listopadu 1892 [2].

Při toulkách dějinami vltavských mostů nemůžeme pominout jeden z nejhezčích kamenných mostů u Národního divadla. Jeho historie je pohnutá zvláště proto, že poznamenala ne jeden osud mostních inženýrů.

I tento most prošel náročným výběrem ocelových a kamenných variant, aby ke stavbě byla doporučena nabídka kamenných oblouků pod názvem „Budoucnost“ autorů Ing. Janů, Ing. Soukupa a arch. Balšánka.

Stavba mostu byla zahájena na jaře roku 1898 a prováděla ji stejná budapeštská firma jako opravu Karlova mostu před šesti roky. Opěry byly založeny na dřevěných pilotách svázaných betonovou deskou. Pilíře v řece jsou založeny opět na kesonech opřených do skalnatého podloží. I z této doby se zachovaly vzácné rukopisy, z kterých si dovolueme citovat: „Beton budiž zhotoven z dobře tlučného ostrohranného štěrku (buď davelského nebo případně ze štěrku žulového nebo z bránické cinkávy), písku a nejlepšího tuzemského cementu. Štěrky hrabaný, z povrchu skal pocházející, se vylučuje. Beton cementový zhotoví se z jednoho dílu (dle objemu) cementu, tří dílů písku a pěti dílů čistého štěrku, nemajícího více jak tři centimetry v průměru.“ Pro přehlednost připomínáme, že beton tohoto složení byl

použit do základu opěr a výplně komory kesonu včetně jeho stropu. Kamenné pilíře byly vyžděny z lomového kamene s obvodovou žulovou ochranou.

Zajímavé je srovnání pracovních poměrů při zakládání mostů. Na tomto mostě se v kesonu pracovalo nepřetržitě, po šestihodinové směně následovalo šest hodin odpočinku. Na Palackého mostě, stavěném o čtvrt století dříve, se také pracovalo v šestihodinových směnách, ale po té následovalo osmnáct hodin odpočinku [2]. Technický pokrok se zde tedy usku-tečňoval dosti bezohledně.

Procházku po pražských mostech, kde byl beton jako stavební materiál použit zatím pouze jako výplň kesonů, zakončíme mostem Svatopluka Čecha, který mu dne 17. dubna 1907 položením závěrného kamene do pilíře za přítomnosti Františka Josefa II, vdechnul život. Most má smělé ocelové oblouky a je bohatě vyzdoben bronzovými sochami, které se na protivodní straně mírně naklánějí proti proudu a jako by se nadčasově staly i symbolem poslední povodně. Stavba tohoto mostu dala vyniknout nejen českým projektantům, architektům a sochařům ale i několika místním odborným firmám. Vzhledem k předpokládanému značnému namáhání pilířů od oblouků s minimálním vzepjetím, byly jejich dířky vyplněny betonem (obr. 7) s tuhou výztuží. Oba pilíře jsou založeny na kesonech.

Při letních povodních (srpen 2002) došlo opět k výraznému vymýlání dna koryta řeky, zvláště v oblasti pilířů, a nejvíce tam, kde proudnice nabíhaly šikmo na jejich profil, např. u Karlova mostu (obr. 5). To jsou zatím nejslabší místa ve stabilitě spodních staveb, s následným vlivem na statiku nosných konstrukcí mostů. Zvláště po povodních v minulém roce je zřejmé, že je nutné se zaměřit na rozšíření a prohloubení znalostí o chování řeky ve vltavském korytě. Jak naznačují projektové záměry protipovodňových stěn a zdí, koryto řeky je postupně usměrňováno do předem určeného profilu, kde spodní stavby starých mostů hrají významnou roli.

A právě tady zvedáme prst.

Literatura:

- [1] Soukup J.: Zpráva o rekonstrukci mostu Karlova, 1892, archiv TSK
- [2] Fischer J., Fischer O.: Pražské mosty, Academia, Praha 1985

Ing. Jan Zemánek
e-mail: zemanekj@tsk.mepnet.cz
Ing. Antonín Semecký
e-mail: semeckya@tsk.mepnet.cz

oba: Technická správa komunikací hl. m. Prahy
Za ženskými domovy 3122, 150 00 Praha 5
fax: 257 313 107

VELETRŽNÍ PALÁC V PRAZE-HOLEŠOVIČÍCH

Budova byla postavena podle projektu Oldřicha Tyla a Josefa Fuchse v letech 1925 až 1929. Do roku 1951 se zde konaly vzorkové veletrhy, později palác sloužil jako sídlo několika podniků zahraničního obchodu.

V roce 1974 tuto výraznou funkcionalistickou stavbu zničil požár. Její rekonstrukci předcházelo dlouhé období prohlídek, šetření, měření, zkoušení a zpracování různých expertních posudků s cílem zjistit skutečný rozsah škod na železobetonové nosné konstrukci. Zpočátku ani nebylo zřejmé, co všechno uvnitř hořelo a shořelo, tedy jak vysoké teploty zatěžovaly konstrukci. Po letech bylo rozhodnuto, že objekt bude po rekonstrukci využívat Národní galerie. V projektu rekonstrukce zničeného objektu se tedy musel liberecký atelier SIAL vypořádat s výrazně vyšším zatížením, než bylo původní. Podařilo se a od roku 1995 jsou opraveném a upraveném paláci umístěny sbírky moderního a současného umění NG.

Na to, jak projekt i vlastní rekonstrukce probíhala, co vše k tomu bylo třeba připravit a zpracovat, budou vzpomínat autoři v některém z příštích čísel časopisu.

redakce

Foto: Nový O., Česká architektonická avantgarda, Prostor, s. r. o., Praha 1998